

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

DFI/I/4037/62/1/16/JG

Warszawa, dnia 11 maja 2016 r.

**Szanowni Państwo
Prezesa Zarządów
Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych**

Szanowni Państwo,

Wypełniając określone w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174) ustawowe zadanie polegające na podejmowaniu działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego, w związku ze zidentyfikowanymi w praktyce rynkowej nieprawidłowościami w prowadzeniu rejestru uczestników funduszu inwestycyjnego, oraz dla zapewnienia prawidłowego działania funduszy inwestycyjnych, mając na uwadze należyłą ochronę interesu uczestników funduszy inwestycyjnych, Komisja Nadzoru Finansowego („Komisja”) uznała za konieczne przedstawienie poniższego stanowiska.

Jednymi z kluczowych aspektów funkcjonowania funduszy inwestycyjnych są sprawna i prawidłowa identyfikacja uczestników funduszy oraz ustalenie liczby i wartości jednostek uczestnictwa należących do tych uczestników, mające podstawowe znaczenie dla ustalenia praw i obowiązków uczestnika funduszu. Nie ulega wątpliwości, że zasadniczą rolę w tym procesie odgrywa właściwe prowadzenie rejestru uczestników funduszu.

Zgodnie z brzmieniem art. 87 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm) („Ustawa”), fundusz inwestycyjny otwarty prowadzi rejestr uczestników funduszu, a zgodnie z art. 87 ust. 2 Ustawy, rejestr uczestników funduszu zawiera w szczególności:

- 1) dane identyfikujące uczestnika funduszu,
- 2) liczbę jednostek uczestnictwa należących do uczestnika,
- 3) datę nabycia, liczbę i cenę nabycia jednostki uczestnictwa,
- 4) datę odkupienia, liczbę odkupionych jednostek oraz kwotę wypłaconą uczestnikowi za odkupione jednostki,
- 5) datę oraz kwotę dochodów funduszu wypłaconych uczestnikowi,
- 6) informacje o pełnomocnictwach udzielonych lub odwołanych przez uczestnika funduszu,
- 7) wzmiankę o zastawie ustanowionym na jednostkach uczestnictwa.

Art. 87 ust. 3 Ustawy stanowi natomiast, że rejestr uczestników funduszu jest prowadzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Podkreślić należy, że wykładnia systemowa przepisów prawa wskazuje na obowiązek prowadzenia jednego rejestru uczestników funduszu. Brak jest w Ustawie jakiegokolwiek zapisu, który wskazywałby, iż fundusz może prowadzić kilka rejestrów uczestników funduszu. Obok interpretacji literalnej art. 87 Ustawy, także z punktu widzenia bezpieczeństwa systemowego, należytego uwzględnienia interesu uczestnika oraz równych praw uczestników funduszu, należy uznać, że fundusz może prowadzić jeden rejestr uczestników, a tym samym, w zakresie prowadzenia tego rejestru, może zawrzeć jedną umowę z jednym podmiotem jako agentem

transferowym. Zatem z przepisów Ustawy wynika, że fundusz inwestycyjny może prowadzić tylko jeden rejestr uczestników, przy czym nie ma możliwości powierzenia jedynie niektórych czynności związanych z prowadzeniem rejestru uczestników jednemu bądź kilku podmiotom.

Odmierna interpretacja w/w przepisu mogłaby w praktyce prowadzić do sytuacji, że kilka podmiotów podpisuje z funduszem różne umowy o prowadzenie przez każdego z nich odrębnych rejestrów charakteryzujących się odrębnymi zasadami ich prowadzenia, a także do sytuacji, kiedy fundusz mógłby utracić pełną kontrolę nad prowadzonymi przez kilka podmiotów odrębnymi rejestrami, czy też z powodu zdarzeń losowych, w tym problemów techniczno-organizacyjnych, nie mieć jednoczesnego dostępu do wszystkich rejestrów.

Prowadzenie kilku rejestrów może więc doprowadzić do sytuacji, w której nie będzie możliwa sprawna i prawidłowa identyfikacja uczestników funduszu i przypadających każdemu z nich jednostek uczestnictwa. Nie sposób przy tym przewidzieć wszystkich możliwych zagrożeń, jakie mogą wynikać z prowadzenia kilku rejestrów. Rejestr pełni pierwszorzędną rolę w funkcjonowaniu funduszu, bowiem w następstwie odpowiednich wpisów następuje przydział jednostek (uzyskanie statusu uczestnika funduszu), rejestr umożliwia ustalenie liczby nabytych bądź umorzonych jednostek uczestnictwa oraz daty ich nabycia lub odkupienia, czy też kwot dochodów wypłaconych uczestnikowi. Powyższe ma istotne znaczenie w procesie wyceny aktywów i ustalaniu ceny jednostki. Rejestr stanowi nie tylko podstawę do prawidłowego wykonywania obowiązków przez fundusz, ale umożliwia też wykonywanie przez uczestników uprawnień o charakterze niemajątkowym (np. udział w zgromadzaniu uczestników, czy prawo do informacji), determinuje również działania innych podmiotów w zakresie określonym Ustawą, a także może mieć kluczowe znaczenie przy ustalaniu potencjalnych roszczeń uczestników. Przy tak istotnej funkcji pełnionej przez rejestr uczestników funduszu, ze względu na konieczność zapewnienia pewności obrotu prawnego oraz należytego zabezpieczenia interesu uczestników, musi być on prowadzony jako jeden rejestr dla jednego funduszu. Co do zasady, rejestr ten powinien być prowadzony przez fundusz inwestycyjny. Jeśli natomiast fundusz inwestycyjny zleci prowadzenie rejestru uczestników funduszu innemu podmiotowi, to może mieć to miejsce pod warunkiem, że podmiot ten będzie w całości prowadził jeden rejestr dla jednego funduszu inwestycyjnego.

W świetle przedstawionego powyżej stanowiska, jak również mając na względzie ochronę interesu uczestników funduszy inwestycyjnych, Komisja oczekuje, iż towarzystwa funduszy inwestycyjnych dokonają weryfikacji przyjętych w tym zakresie rozwiązań i w razie stwierdzenia nieprawidłowości dostosują funkcjonujące w praktyce rozwiązania do obowiązujących przepisów prawa.

Jednocześnie, o ile zostaną stwierdzone w/w nieprawidłowości, zwracamy się o niezwłoczne przekazanie Komisji informacji na temat działań podjętych w celu ich usunięcia.

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Andrzej Jakubiak